

SÄKENIÄ

Sosialistinen kuukausijulkaisu

Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Toimittaja: MOSES HAHN,

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

“ “ Kansainvälinen katsaus “ “

Neuvosto-Venäjän tuotannollisen elämän elvyttäminen

Viime huhtikuulla pidettiin Venäjän kommunisti- (bolsheviki) puolueen yhdeksäs kongressi. Tämä kokous edusti puolueen koko jäsenistöä ei ainoastaan Keski-Venäjällä, mutta myös Ukrainassa ja S'periassakin. Puolueen kokonaisjäsenmäärä Moskovan Isvestiassa julaistun toimeenpanevan komitean kertomuksen mukaan on nyt 611,987. Tämä joukko, vaikka onkin numerollisesti pieni Venäjän suureen väkilukuun verrattuna on todellisuudessa neuvostohallituksen takana olevien voimien ydinjoukko ja itseasiassa se kansainäines, joka todellisuudessa hallitsee Venäjää. Se on sitä siksi koska se on kaikista kouluuntuneinta, tarmokkainta ja toimeliainta sosialistisen valtion luomistyössä.

Kommunistisen puolueen yhdeksännessä kongressissa tärkeimpänä kysymyksenä oli Venäjän tuotannollisen elämän elvyttäminen, työn järjestely ja työpakko. Niiden ympärille kehittyivät kaikki muut kysymykset. Yleisvenäläinen työväenneuvostojen kongressi jo viime talvena hyväksyi sotaministeri Trotskin esityksestä työpakon ja kollegiumikontrollista yhden miehen kontrolliin siirtymisen teollisuudessa. Kommunistipuolueen keskuskomitea oli Trotskin esityksestä jo ennen puoluekokousta hyväksynyt tuotannon järjestämistä ja työpakkoa koskevan mietinnön, joka sitten alistettiin puoluekokoukselle ja tuli siellä hyväksytyksi. Mietintö kokonaisuudessaan on seuraava:

1.) Imperialistisen sodan ja neuvostovaltaa vastaan käytyjen vastavallankumouksellisten hyökkäysten aiheuttama maan äärimmäinen taloudellinen rappiotti ilmenee tuotannon perusehtojen äärimmäisessä riittämättömyydessä ja järjestyttömyydestä: teknillisiin työvälineisiin, raaka-aineisiin ja ensi sijassa polttoaineisiin ja työvoimaan nähden.

2.) Laskelmiin saada ulkoapäin lähimmässä tulevaisuudessa ja huomattavammassa määrin koneita, kivihiiltä ja ammattitaitoista työvoimaa, ei ole perusteita — ei ainoastaan saarron vaikutuksesta minkä vastaisista vaiheista tällä hetkellä ei voida täydellä varmuudella mitään ennustella, vaan myöskin Länsi-Europan itsensä äärimmäisen taloudellisen nääntymyksen vuoksi.

3.) Pääviiusimena maan taloudellisen elämän kohottamisessa on siten elävä työvoima, sen järjestely, organisoiminen, sen jaoittelu ja tarkoituksenmukainen käyttö.

A. Teollisuusproletariaatti.

4.) Poliittisen vallan varsinaisen haltijan, teollisuusproletariaatin, tulee lähempinä ajanjaksoina keskittää kaiken huomionsa ja ponnistuksensa teollisuuden järjestelyyn ja tuotannon välittömään osanottoon.

5.) Tätä tarkoitusta varten on välttämätöntä koota hajallaan olevat ammattitaitoisten ja opetettujen työläisten rivit järjestelmällisesti vetämällä ne (tarjoutuvan tilaisuuden tullen) ulos armeijasta, elintarveosastoista, selkäpuolen neuvostolaitoksista, niihin lukien neuvostotaloudet ja kommuunit, kotiteollisuuden tuotannon piiristä, maaseuduilta ja ensi sijassa keinottelijain riveistä.

6.) Ammattitaitoisten työläisten poisvetäminen ja keskittäminen on toteutettava yhdistettyjen toimenpiteiden avulla työläisten elintarve- ja yleensä elintason parantamiseksi ja työläisten yhä täsmällisemmäksi luettelointiseksi, ammattiliittojen järjestelmällisen vaikutuksen kautta niihin ja vihdoin kaikissa välttämättömissä tapauksissa — käyttämällä valtiovallan pakkokeinoja.

7.) Näitten toimenpiteitten käytäntöön saattaminen samoin kuin yleensä kaikki työskentely teollisuuden kehittämiseksi antaa vakavia ja myönteisiä tuloksia vain edellytyksin, että ammattiliittojen järjestöt kaikin puolin lujuuttuvat sen kautta, että ne turvataan välttämättömällä määrällä vastuunalaisia ja kokeneita työntekijöitä, jotka ovat kykeneviä käytäntöön panemaan rautaisen työkurin periaatteet.

8.) Samaan aikaan on laajassa mittakaavassa ryhdyttävä nuoremman ikäpuolen, 14:nnestä vuodesta alkaen, ammattitaidon opetukseen turvatakseen ammattitaitoisen työvoiman välttämättömän uudestaan synnyttämisen. Tässä tarkoituksessa on kansanvalistuskomisariaatin yhteyteen luotava riittävän voimakkaalla valalla ja valtuuksilla varustettu elin, johon kuuluisi edustajia kaikista asianomaisista virastoista ja laitoksista.

B. Ammattitaidoton työvoima.

9.) Kaikkien taloudellisten seikkain ja olosuhteiden yhteisesti aiheuttama pakkotila vaatii tällä hetkellä ammattitaidottoman t. s. etupäässä talonpoikaisen työvoiman vetämistä teollisuuden ja kuljetuksen palvelukseen verrattomasti suuremmassa määrin kuin konsanaan ennen.

a.) Maa on mitä suurimmassa määrin köyhtynyt mekaanisten työvälineiden puolesta. Ajan, työn, puhdistamattoman käytön ja huoneustoissa vallitsevan alhaisen lämpö määrän aiheuttama koneiden kuluminen samoinkuin niiden suoranaisten hävitys ja osien kuletteleminen paikasta toiseen ja taas uudelleen tapahtuneissa siirtelemisissä kaupunkien tyhjentämisen tapahtuessa — ei tule vähimmässäkään määrin tilalle korvatuksi. Tuotannon lähin kohottaminen koneellisten työvälineiden äärimmäisen rappiotilan välitessä vie monilla teollisuuden aloilla välttämättömyyteen mitä suurimmassa määrin lisättyyn elävän, etupäässä ammattitaidottoman, työvoiman käyttöön.

b.) Polttopuiden valmistus, joilla vielä pitkät ajat on peitettävä verrattoman suuri osa polttoaineenkulutuksesta; tähän asti vielä tuntemattomassa määrässä tapahtuva polttoturpeen jalostaminen; vihdoin jännitetty entiseen kuntoon palauttava urastus kivihiili-, rautamalmi- ja nafta-alueilla vaativat, rinnan ammattitaitoisten

työläisten työhön vetämisen kanssa välttämättömyydellä yhä laajempien ammattitaidottomien työläisjoukkojen keskittymistä.

c.) Neuvostalouksien samoin kuin laajain autioiden alojen (erittäin ankarasti kansalaissodasta kärsineillä alueilla) muokkaaminen synnyttää kysynnän mitä suurempaan määrään niin hyvin vakituisista kuin sesonkityövoimista.

d.) Väliaikaiset ja poikkeukselliset työt, säännölliset sensokityöt, ylläosotettujen päätoiden yhteyteen sidotut aputyöt (lumen luominen, lastaus, purkaus, parakkien rakentaminen, teiden ja siltain korjaus) vaativat omilta osiltaan mitä monilukuisimman määrän työvoimia.

10.) Jalostusteollisuuden, kaljetuksen ja yleensä koko talouden turvaaminen välttämättömällä työvoimalla ylläosotetuissa olosuhteissa voidaan viedä perille ainoastaan työvelvollisuuden voimaansaattamisen kautta.

C. Yleinen työvelvollisuus.

11.) Sosialistinen yhteiskuntajärjestys kieltää periaatteessa vapaamieliskapitalistisen periaatteen "työn vapaudesta", mikä porvarillisessa yhteiskunnassa merkitsee toiselle vapautta riistää, toiselle — vapautta tulla riistetyksi. Sikäli kuin yhteiskuntajärjestyksen päätarpeiksi sisältyy ihmiselle vihamielisten ulkonaisen fyysillisten olosuhteiden poistaminen, sosialismi vaatii kaikkien yhteiskunnan jäsenten valvoittavaa osanottoa aineellisten arvojen tuottamiseen ja asettaa tehtäväkseen kaikkein järkipäisimmän t. s. suurimmassa määrin taloudellisesti tarkkan ja käytännöllisen, ekonomisen, sekä kaikille miellyttävimmän yhteiskunnallistettun työn muodon. Yleinen työvelvollisuuden periaate, joka on järkähtämättömän lujasti säädetty V. S. F. N. T:n perustuslaissa, on nyt sovellettava laajimmassa määrässä ja joka suhteessa käytäntöön.

12.) Täydellisesti viimeistelty yleisen työvelvollisuuden periaatteen käytäntönsaattaminen yleistaloudellisen suunnitelman puitteissa voi tulla toteutetuksi maan koko hallinnollisen ja taloudellisen koneiston täydellistämisen kautta ja voimaansaattamalla yleiseen käytäntöön työkorjat, — sijoittamalla kunkin neuvostotasavallan mies- ja naispuolisen kansalaisen täsmällisesti paikkaansa taloudellisessa järjestelmässä ja maan puolustuksessa.

13.) Siirtyminen työvelvollisuuden laajaan soveltamiseen on suoritettava viivyttelämättä sellaisissa muodoissa, jotka, vaikkakin vielä kaukana täsmällisyydestä, kuitenkin olisivat omiansa turvaamaan yhteiskunnan talouden välttämättömällä työvoimalla.

14.) Tässä tarkoituksessa tulee ennen kaikkea pääpiirteellisissä luvuissa määritellä se työvoiman lukumäärä, mikä on tällä hetkellä heti välttämätön ja joka elintarpeitten, työvälineitten, työn y. m. tilaan nähden voidaan heti kohta käytäntöön soveltattaa tärkeimpien taloudellisten tehtävien toteuttamiseksi lähimmän ajanjakson (vuoden 1920) kuluessa.

15.) Rinnan tämän kanssa on välttämätöntä erityisellä dekreetillä määrätä, mitkä taloudelliset puutteellisuudet ja tarpeet ovat siirrettävät paikallisiin tai piirien aloihin kuuluviksi ja ratkaistavat paikallisen työvelvollisuuden avulla.

16.) Kumpaankin sukupuoleen sovellettava työvelvollisuuden järjestely on mahdollisuuden mukaan ankarasti mukaannutettava eri piirien erikoisuuksien mukaiseksi (paikalliset kotiteollisuudet, erittäin kiireelliset maataloustyöt y. m.) sekä voimien jaoittelu yleisvaltakunnallisen ja paikallisen työvelvollisuuden välillä on, kaikessa yhtenäisyydessään mahdollisuuden mukaan oleva tasasuhtainen koko

maassa, jotta se mahdollisimman kivuttomasti koskettelisi talonpoikaiseen maatalouteen.

17.) Lähimpinä aikoina ovat työvelvollisuuden piiriin mahdollisuuden mukaan saatettavat etupäässä ne ikäluokat, joihin sotilaallinen liikekannallepano oli vähimmän koskenut, huomattavassa määrin vetäen siihen naisia.

18.) Paikallinen niin yleisvaltakunnallista kuin piirien työvelvollisuutta käsittävä koneisto on luotava yhdistämisen kautta paikallisista sotakomisariaatin, toimeenpanevan komitean ja työosaston osastoista.

19.) Mainittu paikallinen elin (yleinen työvelvollisuuden komitea) kuuluen toimeenpanevan komitean välttämättömään alaisuuteen, tulee saamaan työvoimaa koskevia määräyksiä sekä keskukselta yleisvaltakunnallisten suunnitelmien toteuttamiseksi, että paikalliselta toimeenpanevalta komitealta alueen taloudellisten tarpeitten tyydyttämiseksi. Yleisen työvelvollisuuden komitean tehtävänä on käytännössä sovitella paikkakunnalliset vaatimukset keskenään ja myöskin mukaannuttaa keskuksen vaatimukset, joilla yleisen ohjeen mukaan on tärkein merkitys.

20.) Keskuksen muodostetaan työvelvollisuuden pääkomitea, johon kuuluu edustajia työasiain kansan komisariaatin tilastojako-osastosta, sisäasiainkomisariaatista, Yleisvenäläisen pääesikunnan mobilisointihallituksesta ja keskustilastotoimistosta. Lähempinä aikoina on mainitulla pääkomitealla virastojen ulkopuolinen luonne, ollen se puolustusneuvoston välittömänä elimenä. Kaikkien keskuksen ja paikallisten virastojen laitosten velvollisuus on panna täytäntöön kaikki pääkomitean yleisiä työvelvollisuutta koskevat määräykset.

D. Taloudellinen militarisoiminen.

21.) Kehityksen ohimenevässä vaihekaudessa, mikä vaikeimman menneisyyden perinnön raskauttamassa yhteiskunnassa siirtyminen suunnitelmanmukaisesti säännösteltyyn yhteiskunnalliseen työhön ei ole ajateltavissa ilman pakkokeinojen käyttöä sekä kasvannaismaisiin loisaineksiin että takapajulle jääneisiin talonpoikais-, vieläpä työläisluokkaan kuuluviin aineksiin nähden. Yhteiskunnallisen pakotuksen välikappaleena käytetään sen sotilaallista voimaa. Niin muodoin sotilaallistuttaminen — militarisoiminen — aines, milloin muodossa tai toisessa, on kiertämättömän olennaista yleiseen työvelvollisuuteen perustuvalla ylimenoajan taloudelle.

Pakollisuutta tulee soviteltavaksi sitä vähemmän, mitä korkeammalle kehittyneeseen sosialistiseen talousjärjestelmään, mitä suotuisammaksi käyvät olosuhteet työlle, mitä korkeammalle kohoo nousevan polven kasvatus.

22.) Talouden sotilaallistuttaminen merkitsee Neuvosto-Venäjäälle ominaisissa olosuhteissa sitä, että taloudelliseen alaan kuuluvat kysymykset (työn voimaperäisyys, yksilöllisyys koneitten ja työkalujen varova käyttö, tunnollisuus raaka-aineiden kulutuksessa y. m., y. m.) ovat työtätekevien tajunnassa ja yhteiskunnallisten laitosten käytännössä rinnastettavat sotilaallisiin kysymyksiin. Kaiken kaupunkilais- ja maalaisväestön on ymmärrettävä, että kaikenlaatuisen työkarkulaisuuden ja piilottelun, myöhästyneen työhön ilmaantumisen, likaisuuden, vetelehtimisen, väärinkäytösten poistaminen ovat elämän ja kuoleman kysymyksiä koko maalle sekä on perille vietävä mitä lyhimmän ajan sisällä vaikkapa mitä ankarimmilla toimenpiteillä.

23.) Tähän suuntaan on kehitettävä taaja suullinen ja kirjallinen yllytyskampailu, jonka hyväkseen käyttäen esilläolevaa aina tuoresta ainehista meidän talou-

dellisestä sekasorrostamme ja erinäisistä menestyksistä sen poistamisen tiellä, tulee kasvattaa mitä suurimpia työtätekeviä joukkoja maan taloudellisen elämän kaikkia ilmiöitä ja tapahtumia valppaasti ja alotteellisesti tarkkaillevan yhteiskunnallisen valvonnan, kontrollin hengessä; erittäin vetää taisteuun huonoa talouden hoitoa, virkavaltaisuutta ja paperimuodollisuutta vastaan työläisten ja talonpoikain puolueettomia konferensseja.

Johtavan osan tässä työssä on, rinnan puolueen kanssa, kuuluttava ammattiliitoille, joihin ovat palautettavat parhaimmat sotilallisen koulutuksen käyneet työläiset.

24.) Tällä hetkellä erikoisen tärkeän merkityksen saaneitten tai erikoisesti sekasorron uhkaamien erinäisten laitosten tai teollisuuden haarain muodollinen

Kalinin talonpoikien kokouksessa.

sotilaallistuttaminen, miitarisoiminen, pannaan käytäntöön kunakin kertana erityisellä puolustusneuvoston asetukseksi, jonka ensi tarkoituksena on työläisten väliaikainen kiinnittäminen laitokseen, mutta myöskin ankaramman järjestelmän aikaansaaminen: siinä, varustamalla vastuunalaiset elimet laajemmilla kurinpidollisilla oikeuksilla, sikäli kuin asetettu päämäärä laitoksen parantamisesta ei ole muuta tietä saavutettavissa.

25.) Ammattitaidottoman ja ammatillisesti järjestymättömän työvoiman joukolla vetäminen työvelvollisuuden avulla elintarve-, polttoaine-, rakennus-, tavarankuljetus y. m. työhön vaatii, erittäinkin alkuaikeina sotilaallista tyyppiä lähenlevää työn järjestelyä.

26.) Työn järjestely, organisoiminen, ja välttämätön kuri, niin sisäinen kuin ulkoakin pakoitava, voivat tulla sovelletuiksi työvelvollisuutta varten mobilisointeihin satoihintuhansiin ja miljooniin työtätekeviin ainoastaan eturivin, tietösten, päättäväisten ja lujatahtoisten työläisten välityksellä, etenkin näitten,

Jotka ovat läpikäyneet sotilaallisen koulutuksen, jotka ovat tottuneet järjestelmään joukkoja ja johtamaan niitä mitä vaikeimmissa olosuhteissa.

27.) Pohjimmaltaan työvelvollisuuden toteuttaminen asettaa esiin samat periaatteellisen ja järjestelyn alaan kuuluvat tehtävät, mitkä esiintyivät neuvostovallan perusteita kokonaisuudessaan laskettaessa, mitkä olivat esillä punaista armeijaa luotaessa: turvata vähemmän tietoisten, enemmän takapajulle jääneiden talonpoikaisjoukkojen taakse luonnollisia johtajia, järjestäjiä tietoisimmista proletaareista, jotka valtavimmalta enemmistöltään ovat ammatillisesti kouluuntuneita. Sikäli kuin armeija on esiintynyt tällaisen neuvostorakenteisen organisaationin perikuvallisen tyyppin tärkeimpänä koekenttänä, ovat sen menettely- ja käytäntötavat (kaikkine välttämättömine muunteluineen siirrettävät työn järjestelyn alalle välittömästi hyväksensä käyttäkkeen niitten työntekijäin kokemusta, jotka sotatöistä tulevat vedettäväksi taloudellisiin tehtäviin.

E. Työarmeija.

28.) Yhtenä ylimenomuotona yleisen työvelvollisuuden käytäntöön saattamiseksi ja mitä laajimmaksi yhteiskunnallistetun työn soveltamiseksi on käytettävä taistelutehtävistä vapautuvat sotilasosastot aina suurempiin armeijakuntayhdistyksiin asti. Tämä oli tarkoituksena muodostaessa kolmatta armeijaa ensimmäiseksi työn armeijaksi ja tämän kokemuksen siirtämisessä muihin armeijoihin.

29.) Välttämättömänä edellytyksenä sotilasosastojen ja kokonaisten armeijain työhön soveltamisessa ovat:

a.) Työn armeijalle yksinkertaisempien töitten ja ensisijassa elintarvevarustojen keräämisen ja keskittämisen asettamain tehtävien ankara ja täsmällinen rajoittaminen;

b.) Sellaisten järjestöllisten keskinäisyysuhteiden laskeminen vastuunalaisen elinten kanssa, jotta kävisi mahdolltomaksi rikkoa taloudellisia suunnitelmia ja synnyttää järjestymättömyyttä keskitettyssä taloudellisessa koneistossa;

c) kiinteän yhteyden perustaminen saman piirin työläisten kesken, mikäli mahdollista, tasolittavan elintarpeilla varustamisen ja toverillisten keskinäisyysuhteiden saamiseksi;

d.) aatteellinen taistelu poroporvarillisen intelligenssin ja trade-unionistien ennakkoluuloja vastaan, jotka työn sotilaallistuttamisessa tai sotilasosastojen laajemmassa soveltamisessa työhön näkevät araktshejvilaisuutta y.m.; sotilaallisen pakoituksen välttämättömyyden ja lisääntymisen selittäminen yleisen työvelvollisuuden pohjalla tapahtuvassa talouden kohottamisessa; yhä suuremman lähenytymisen selittäminen työn järjestelyn ja puolustuksen järjestelyn organisoimisen kesken sotilaallisessa yhteiskunnassa.

F. Elintarpeista.

30.) Kaikkien taloudellisten suunnitelmien ja laskelmien, työvoiman mobilisoinnin ja soveltamisen sekä neuvostovallan uudelleen palauttamisen välttämättömyyden alueille yhteydessä y.m. ensimmäiseksi ja päätehtäväksi on asettava neuvostovallan käsiin keskittää muutamia satoja puuntia leipää, lihaa, kalaa, rasva-aineita, t. s. elintarvepohjavarasto, joka teollisuudessa kykenee turvaamaan teollisuusproletariaatin, neuvostovirkailijat ja työvelvollisuudella mobilisoitujen talonpojat kulu-
van vuoden aikana.

Ainoastaan varsinaisille teollisuusalueille riittävän suuren elintarvetukikohdan järjestäminen antaa lujan ja kiistämättömän takeen, ei vain esillä olevan taloudellisen suunnitelman vaan yleensä koko sosialistisen rakenteen toteuttamisessa.

31.) Yhteiskunnallisen ravitsemisen järjestely teollisuustyöläisille ja neuvostovirkkailijoille. Alkaen suurimmasta kaupunki- ja teollisuuskeskuksesta, esiintyy — edellisessä kohdassa esitetyillä perusteilla — elintarveasainkomisariaatin heti tuonnemmaksi siirtämättömänä tehtävänä yhteistoiminnassa paikallisten neuvostojen ja ammatillisten liittojen kanssa hyväksensä käyttämällä sotalaatoksen vastaavaa koneistoa. Yhteiskunnallisen ravitsemisen suurpiirteinen järjestely vähitellen parantamalla yhteistä pataa luo kaikkein tehokkaimman valvovan kontrollimuodon yhteiskunnalliselle mielipiteelle kansalaisten osanotosta tuotantoon sekä vapauttaa tuottavaan työhön suunnattoman energiamäärän, etenkin naistyövoiman, jota nykyään kulutetaan vähittäisissä erissä henkilökohtaisen leipäpalan hankintaan.”

* * *

Kokouksesta, jossa edelläoleva päätös hyväksyttiin, lausuu Moskovan Isvestia, Venäjän työväenneuvostojen keskuskomitean virallinen äänenkannattaja, huhkii kuun 6 päivän numerossaan m. m. seuraavaa:

“Eilen päättyi Venäjän kommunistipuolueen yhdeksäs kongressi. Alusta saakka kongressi oli huomattava hillittyneisyytensä tähden. Olisi voinut odottaa, että niiden suurten voittojen vaikutuksesta, joita on saavutettu ulkonaisella ja sisäisellä rintamalla, edustajat olisivat olleet riemumielisiä ja että tämä seikka löisi myös leimansa kongressin työhön. Sitä ei kuitenkaan tapahtunut. Ja tästä syystä monet kysyivätkin itseltään etelkö selitys tähän ole löydettävissä siitä väsymyksestä, mitä puolueen työläiset aivan luonnollisesti tuntevat kolme vuotta kestäneen kiivaan taistelun jälkeen.

“On mahdollista, että siinä on osaltaan selitys kokouksen hillittyneisyyteen. Mutta se ei selitä asiaa kokonaisuudessaan. Tässä meillä on yhdeltä puolen merkki tyyneestä voimantunteesta ja lujasta itseluottamuksesta. Tosiasiassa kongressissa vallinnut henki voidaan lausua hillityksi innostukseksi. Ihmiset kontrolloeraavat itseään, käsittäessään edessään olevan työn suuruuden, eivätkä katso tarpeelliseksi päästää platoonisia mielenosotuksen purkauksia valloilleen. Tarvittiin erikoistapausta, joka paljasti kongressiin osanottajain todellisen mielentilan. Sellainen sattui vasta lopussa, viime istunnossa, jolloin edustajain hillitty innostus äkkiä puhkesi toveri Leninin ylistämiseen. Vain tällöin paljastui kokouksen todellinen mieliala, kokouksen, joka tätä yhtä tapausta lukuunottamatta, säästi kaiken energiansa keskusteluihin ja hetken polttavien kysymysten ratkaisuihin.

“Neuvosto-Venäjä ja kommunistipuolue sen kohtalon ohjaajana, voivat ylläillä suurilla diplomaattisilla, poliittisilla ja sotilaallisilla voitoillaan. Mutta me kaikin käsitämme, että me voimme panna lujan perustuksen saamiemme voittojen alle ainoastaan siinä tapauksessa jos me olemme **voittoisia myös taloudellisella rintamalla.** Tästä syystä poliittilisen puolueen kongressi sai niin vakavan luonteen ja hyvin usein muistutti enemmän talouskonferenssia kuin poliittista kokousta. Tämä on helposti ymmärrettävä. Aseman poliittiset seikat eivät enää herätä epäilyksiä tulevaisuuden suhteen jäsenten keskuudessa. Poliittiset peruskysymykset, neuvostorakenne muiden mukana, ovat jo enemmän tai vähemmän onnistuneesti ratkaistu. Nyt alkaa kaikkein vastuunalaisin ja vaikein tehtävä — **taloudellinen rakennustyö.** Puolue käsittää tämän tosiasian.

"Tästä syystä kaikki päätökset, jotka tässä kongressissa hyväksyttiin, suorasti tai epäsuorasti koskevat taloudellista rakennustyötä. Kaikki keskustelivat vaihtumisesta milisjärjestelmään, osuustoimintaliikkeestä tai puolueen järjestämisestä ja kaikki nämä kysymykset luonnollisesti johtivat hetken perusprobleemiin, nimittäin taisteluun taloudellista sekasortoa vastaan ja kaikki kysymykset ratkaistiin juuri tätä seikkaa silmällä pitäen.

"Erinäisissä kysymyksissä luonnollisesti oli erimielisyyttä edustajien kesken, mutta nämä erimielisyydet eivät saavuttaneet sitä laajuutta, mitä olisi voinut odottaa ottamalla huomioon sen kilvaan polemiikin, jota käytiin kongressin edellä. Mutta kaikissa oleellisissa pääkohdissa erimielisyydet hälventyivät. Kongressin päätökset, joihin sisältyy kaikki se mitä sanottiin ja suunniteltiin, ennen kongressia, voidaan tulkita yhdellä lauseella: **Kaikki voimat ja kaikki energiat on käytettävä ja lähetettävä työrintamalle.**

Kalinta ja talouppollien lapda.

"Tällä rintamalla työväenluokka valmistautuu ratkaisevaan taisteluun viimeistä ja vaarallista vihollistaan, taloudellista sekasortoa vastaan. Tämä myös tulee olemaan sotaa, erikoisuontoista sotaa, mutta kaikesta huolimatta sotaa, yhtä vaikeaa kuin tavallinen sotakin ja vaatien ehkä enemmän itsehillitsemistä, urhoollisuutta, itseuhrautuvaisuutta ja pidättävyyttä. Sodassa ollaan kuten sodassa Rinnan vapaaehtoisten aineiden kanssa täytyy olla pakolla otettuja aineksia ja viimeksimainittuja ehkä paljon suuremmassa määrässä kuin ensiksima: nittuja. Kongressi tässä asiassa lausui päättävän sanansa hylkäämällä n.k. työn vapauden, porvarillisen ideologian viimeisen jätteen, joka on vielä jäljellä joitinkin takapajulla olevien työläisjoukkojen mielissä. Tästä kysymyksestä ei ollut erimielisyyttä kongressissa. Nyt täytyy käydä selväksi kaikille, että työn mobilisointi ei edusta mitään muuta kuin köyhälistön itsejärjestymisen muotoa viimeiseen ja ratkaisevaan taisteluun taloudellisella rintamalla.

"Suositellessaan köyhälistölle itsensä pidättävyyttä ja itsemobilisointia ainoana keinona millä maa voidaan pelastaa nykyisestä taloudellisesta asemasta, kommunistipuolueen on alettava itsestään, koska se edustaa työväenluokan edistyneintä ja tietoisinta kokoumista. Samalla tavalla kuin kaikkien sotilaallisten

vaarojen uhatessa, puolue on mobilisoitu sotarintamille, samalla tavalla se nytkin yhtä yksimielisesti mobilisoidaan taisteluun työn rintamalla. Ja vaikka puolue on jo mobilisoitu ja uudelleen mobilisoitu, kongressi viimeisessä istunnossaan päätti sovittaa tämän toimenpiteen itseensä mobilisoimalla kymmenen prosenttia kaikista äänioikeutetuista edustajista taisteluun sekasorron poistamiseksi kuletuslaitoksen alalta. Tämä oli arvokas lopettajaispäätös ja esimerkki.

”Kommunistipuolue valmistautuu taisteluun uudella rintamalla. Otaessaan kannettavakseen vastuunalaisuuden Neuvosto-Venäjän kohtalosta omaksuu tehtäväkseen vallankumouksen alkuunpanon ja nauttiessaan proletariatien luottamusta, se pitää velvollisuutenaan ja oikeutenaan ottaa palkkansa eturiveissä uudessa sodassa rauhallisella, luovalla rintamalla. Se on asettanut raskaan kuorman itsensä kannettavaksi. Se selvästi ymmärtää mikä vastuuvellollisuus siinä on Venäjän ja maailman vallankumouksen kohtalolle. Tästä syystä puoluetta innoittaa luja päättäväisyys voittaa uudella rintamalla ja saavuttaa yhteiskunnallisen vallankumouksen taloudellinen oikeutus, kuten se voitollaan on ennen saavuttanut poliittisen ja sotilaallisen oikeutuksen. Me tarvitsemme tätä voittoa kansainvälisen köyhälistön edun tähdenkin, köyhälistön, joka raskaalla sydämellä ja palavalla myötätunnolla seuraa meidän uutta taisteluamme, samalla tavalla se on seurannut Neuvosto-Venäjän jättiläismäistä taistelua vanhan maailman voimia vastaan, jotka sen päälle hyökkäsivät. Jokainen voitto, kuinka pieni tahansa, jonka me voitamme uudella taistelurintamalla, lisää muiden maiden työläisten voimia ja kannustaa heitä yhteiskunnallista vallankumousta kohden. Siksi kongressimme päätöksillä on maailman-historiallinen merkitys. Näiden päätösten merkitys tunnetaan kaukana Neuvosto-Venäjän rajojen ulkopuolellakin.”

Venäläiset toverit ovat aivan oikeassa. Maailman köyhälistö todella henkeään pidättäen seuraa tätä taistelua yhtä palavalla myötätunnolla kuin sen taistelua porvarillista maailmaakin vastaan ja sosialistinen köyhälistö seuraa tätä taistelua vieläkin suuremmalla mielenkiinnolla, koska se käsittää etteivät poliittiset ja sotilaalliset voitot yksinään takaa sosialistisen yhteiskunnan syntymistä. Sen takaa vain menestys tuotannon järjestämisessä sosialistiselle pohjalle. Missä ja milloin tahansa sosialistien taholta on lausuttu epäilyksiä Venäjän työläisten onnistumisen suhteen, niin ne on lausuttu pelkona, että onnistuvatko venäläiset toverimme muuttamaan sosialistiseksi yhteiskunnan, joka monessa suhteessa olemukseltaan oli puolifeodalinen, jonka teollisuus oli vähän kehittynyt ja suurelta osalta hajallista keskittymätöntä pikkuteollisuutta, ja tuotannon järjestäminen on moninkerroin vaikeampi nyt kun se on vuosia kestäneen ulkonaisen ja sisällisen sodan rappeuttama. Jo Marx aikoinaan, esipuheessaan Pääoman ensimmäisen osan ensimmäiseen painokseen — lausuu: ”Vaikkapa yhteiskunta olisikin päässyt kehityksensä luonnollain jälille — ja tämän teoksen lopputarkoituksena on paljastaa uudenaikaisen yhteiskunnan taloudellinen kehityslaki —, ei se voi hypätä yli luonnollisten kehityskausiensa eikä tehdä niitä olemattomiksi. Mutta se voi lyhentää ja lieventää niiden synnytystuskia.”

Venäläiset itse käsittävät juuri tämän tehtävän suuruuden. Isvestia puhuu siitä, aivan oikein, kaikkien vaikeimpana tehtävänä. Lenin jo kaksi vuotta sitte lausui, että poliittisen vallan vallottaminen työväenluokan käsiin on vaikeampi länsimaissa, missä kapitalistinen tuotanto on kehittyneempi kuin Venäjällä, jossa kapitalismi oli vasta vähän kehittynyt. Mutta kun työväestö kerran on saanut vallan kehittyneessä kapitalistisessa maassa, sosialistinen rakennustyö siellä on paljon helpompaa kuin Venäjällä.

Tuotannon järjestäminen ja käyntiin saaminen riippuu hyvin paljon siitä minkälaisia suhteita Neuvosto-Venäjä onnistuu saamaan muun maailman kanssa. Leonid Krassin, Venäjän liikenne- ja kauppakomissari, joka on ollut Skandinavian maissa ja Englannissa neuvottelemassa kauppasuhteista, lausui, että teollisuustuotteiden ja ennen kaikkea rautatiekaluston ja koneiden saanti länsimaista suuresti auttaisi Neuvosto-Venäjää, mutta ellei niitä saada, he ovat valmiit nelinkontin ryömimään ulos siitä taloudellisen sekasorron kuiltusta, johon Venäjän talous on vajonnut. Mutta kapitalistinen maailma ei hevillä solmia suhteita Venäjän kanssa. Se vaatisi kaikellaisia takeita antamatta itse mitään.

Venäjällä ollaan nyt taloudellisen elämän, koko ihmis-yhteiskunnan pohjarekennuksen luomistyössä. Ja kaikkien maiden sosialistit vilpittömästi toivovat menestystä siinä venäläisille tovereille.

Saksan valtiopäivämiesvaalit

Saksan valtiopäivämiesvaalit toimitettiin sunnuntaina kesäkuun kuudentena päivänä. Saksan valtiopäivillä on 460 edustajapaikkaa. Perustavassa kokouksessa oli vain 421 edustajaa. Eripuolueet saivat edustajia seuraavasti:

Sosialidemokratit (enemmistösocialistit)	110	menetti	54.
Itsenäiset sosialistit	80	voitti	56.
Kansallinen kansanpuolue	65	„	31.
Kansanpuolue	61	„	36.
Demokraattipuolue	45	menetti	27.
Keskustapuolue	67	menetti	21.
Guelphistit 	5	voitti	1.
Kristilliset federalistit	21		
Baierin talonpojat	4		
Kommunistit (spartakuslaiset)	2		

Numerot osottavat että kaikki ne keskustapuolueet, ennemmistösocialistit niiden mukana, joiden edustajia on ollut hallituksessa perustavan kokouksen vaalien jälkeen, hävisivät näissä vaaleissa. Suurin voittaja oli itsenäinen sosialidemokratinen puolue vasemmallä ja preussilaista junkkerismia edustava kansallinen kansanpuolue ja Saksan suurpääoman omistajia edustava kansanpuolue oikealla. Se osottaa, että hallituksen politiikka ei ole tyydyttänyt suurkapitalisteja enempää kuin työläisiäkään. Tämä onkin aivan luonnollinen tulos. Hallitus, joka on muodostettu eri yhteiskuntaluokkia edustavien puolueiden miehistä, on kyvytön olletikkin kun noiden puolueiden voimasuhteet ovat melkein yhtä suuret, kuten Saksassa oli. Mikään hallitus ei kykene palvelemaan molempia, porvareita ja työläisiä.

Mutta vaalit eivät muuttaneet tilannetta, melkeinpä tekivät sen hetkellisesti entistä sekavammaksi. Puolueet, jotka vaalien edellä olivat hallituksessa ja yrittivät hallita maata, jälvät vähemmistöksi. Sosialistipuolueet eivät myöskään saaneet enemmistöä. Porvaripuolueilla yhteensä kyllä on enemmistö, mutta monarkistiset oikeistopuolueet tulevat vaatimaan sellaisen politiikan noudattamista, jolla mikään hallitus ei Saksassa pystyssä pysy.

Vaalien jälkeen yritti entinen valtiokansleri, Mueller, muodostaa hallitusta. Hän yritti saada ennemmistösocialistien, keskustalaisten ja demokraattien lisäksi

myös itsenäisen sosialistipuolueen miehiä hallitukseen. Itsenäinen sosialistipuolue hylkäsi esityksen, selittäen, että puolue tulee osalliseksi vain sellaiseen hallitukseen, missä sillä on enemmistö ja minkä politiikka perustuu sen ohjelmalle. Kun Mueller ei saanut itsenäisiä sosialisteja tulemaan hallitukseen, hän luopui hallituksen muodostamisyrityksestä. Enemmistösocialistitkin tällöin vetäytyivät syrjään ja hallituksen muodostaminen jäi porvaripuolueiden tehtäväksi. Tätä kirjottaessa, vaikka vaaleista on kulunut jo useita viikkoja, hallitusta ei ole saatu vielä muodostetuksi ja vaikka se saataisiinkin muodostetuksi se ei tule olemaan pitkäikäinen. Saksassa yleisesti puhutaan jo uusien vaalien toimittamisesta ensisyksyn ajalla.

Ammatillinen Internationale ja Unkari

Amsterdamissa oleva ammatillisen Internationalen toimisto antoi viime maalisuulla kaikille siihen kuuluville kansallisille järjestöille seuraavan julistuksen:

”Toverit: — Maaliskuun 5 ja 6 päivinä Amsterdamissa pitämässään kokouksessa on kansainvälisen ammattiliiton toimisto saanut tiedon kauheasta sanoin kuvaamattomasta vainosta, minkä alaisena Unkarin työläiset ovat nyt valkoisen terrorin väkivaltaherruuden aikana.

”Tuhansittain miehiä ja naisia, joiden ainoa rikos on se, että he ovat kuuluneet kansainvälisen ammattiliiton alaisiin järjestöihin, kuihtuu vankiloissa ja vankileireissä, missä he saavat kärsiä mitä pahimpia ruumiin sekä sielun tuskia ja lopuksi menehtyvät kärsimyksiin ja huonoon kohteluun. Yli 5,000 toveria on jo murhattu tutkimatta, voimatta millään tavoin oikeudellisesti puolustautua. Satoja ja tuhansia uhkaa sama kohtalo, jollei Unkarin vallanpitäjien murhanhimoa saada hillityksi.

”Kansainvälisen ammattiliiton toimisto pitää kaikkien maiden järjestyneen köyhälistön velvollisuutena käyttää kaikki sopivat keinot Unkarin työväenliikkeeseen tähdätyn hävityssodan ja parhaiden miesten sekä naisten murhaamisen lakkauttamiseksi.

”Toimisto panee mitä voimakkaamman vastalauseen tähänasti tapahtuneita väkivallantöitä ja murhia vastaan. Toimisto vaatii Unkarin hallitusta heti lakkauttamaan kaiken valnoamisen.

”Toimisto vaatii liittoutuneiden hallituksia painostamaan Unkarin hallitusta, niin että sen on pakko noudattaa kansainvälisen ammattiliiton vaatimuksia.

”Toimisto on päättänyt, jollei vankiloissa ja vankileireissä olevia tovereita kaikkia päästetä vapaaksi ja jos työläiset vast’edes joutuvat Unkarin hallituksen ja tämän upseerikoplien murhanhimon uhreiksi, hankkia pontta vaatimuksilleen voimakkaammin keinoin.

”Kansainvälisen ammattiliiton toimisto kehoittaa senvuoksi kaikkien liittoon kuuluvien maiden järjestöjä, erittäinkin kuletustyöläisiä, sekä rautateiden, postin ja sähkösanomalaitekien työläisiä, jos kansainvälinen ammattiliitto antaa siihen merkin, kieltäytymään suorittamasta mitään työtä, joka on yhteydessä Unkarin nykyisen hallituksen kanssa.

”Toverit! Kansainvälinen ammattiliitto on ilmoittanut vaatimuksensa Unkarin ja liittoutuneiden maiden hallituksille. Niistä riippuu tarvitaanko käyttää voimakeinoja vai ei.

”Jos väinot jatkuvat, niin Unkarin työläisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja mur-

havainoa vastaan ei ole muuta keinoa kuin Unkarin valkoisen terrorin täydellinen boikottaminen.

“Kansainvälisen ammattiliiton toimisto luottaa teihin!

“Eläköön kaikkien maiden työläisten kansainvälinen!”

J. A. Appleton, esimies. L. Jourhauz, 1:nen varaesim. C. Mertens, 2:nen varaesim.
Edo Fimmen ja J. Oudegest, sihteirit.

Ammattiliiton uhkaus ei auttanut, sen täytyi julistaa boikotti voimaan. Kansainvälinen ammattiliiton toimisto määräsi boikotin alkavaksi kesäkuun 20 päivänä ja velvoitti kaikkia ammattijärjestöjä, erikoisesti kuljetustyöläisten järjestöjä ottamaan siihen osaa. Jo kahta viikkoa ennen boikotin alkamista, Unkarin ministeristö kukistui. Maailman porvarillinen päivälehdistö tunnusti ministeristön kukistuneen boikottiuhan seurauksena. Tätä kirjoittaessa ei vielä tunneta boikotin laajuutta enempää kuin sen vaikutustakaan kokonaisuudessaan, mutta se tiedetään, että useiden huomattavien maiden kuten esim. Saksan kuljetustyöläiset ovat ilmoittaneet saattavansa boikottimääräyksen mitä tarkemmin voimaan.

Hallituspulat Euroopassa

Kesäkuun ajalla kukistui Euroopassa useiden maiden hallitukset johtuen ne taloudellisista ja kansainvälisistä poliittisista syistä. Italian hallitus erosi kun se ei kyennyt uudistamaan maan tuotannollista elämää. Uusi puhtaasti porvarillinen hallitus on muodostettu sen tilalle, mutta sitä odottaa edeltäjänsä kohtalo. Asiantuntijat m. m. Yhdysvalloissa ojeva Englannin lähettiiläs, Sir Auckland Geddes, joka sodan aikana toimi Englannin hankintaministerinä ja jota porvarillisessa maailmassa pidetään taloudellisten asiain erikoistuntijana, lausui puheessaan Princetonin yliopistossa kesäkuulla, että vanha tuotantojärjestelmä ja yhteiskuntamuoto sai sodan aikana pahemman kolahduksen Italiassa kuin yhdessäkään toisessa liittolaismaassa. Italian taloudellinen elämä ja valtiollinen tilanne ei korjaannu jos vain hallitukset, jotka yrittävät pulmaa ratkaista, koettavat yhtä tarkasti kuin tähänkin asti ratkaista sen kieltäytymällä verottamasta rikkaita yhteiskunnallisten uudistusten hyväksi.

Rennerin ministeristö Itävallassa kukistui myös taloudellisten syiden aiheuttamana. Itävallassa oli ollut vallankumouksesta saakka sosialidemokraattinen ja porvareiden kokoomusministeristö. Se oli kuitenkin ollut pakotettu noudattamaan hyvin maltillista politiikkaa, koska maan elintarpeiden saannissa on ollut täydellisesti liittolaisten armoilla. Kesäkuussa tapahtui maassa nälkäisten mielenosoituksia johtuen ne elintarpeiden niukuudesta ja työttömyydestä johtuvasta puutteesta. Hallituksen santarit useissa osissa maata hyökkäsivät työläisten kimppuun. Hallituksessa olevat sosialidemokraatit, jotka olivat olleet johtavassa asemassa, kieltäytyivät vastuunalaisuudesta ja hallitus erosi. Porvaripuolueille täten jäi tilaisuus yrittää ”hallita” nälkäistä kansaa. Minkäänlaista pysyväisempää hallitusta ei voida muodostaa maassa ilman sosialidemokratian puolueen osanottoa ja siksi yleisten parlamenttivaalien toimittaminen käy välttämättömäksi.

Uuden Tshekkio-Slovakien tasavallan hallituksen kukistuminen aiheutui hallituksen maatalouspolitiikan voimaansaattamisesta. Puolan hallituksen kukistuminen johtui sotaan vastaiseksi kääntymisestä Neuvosto-Venäjän rintamalla ja Unkarin hallituksen kukistuminen johtui kansainvälisen boikotin alkamisesta.

Näin Europan poliittinen elämä on kalkkeja muuta kuin vakliintunut. Se on

Jatkuvien mullistusten tilassa. Minkäänlaista vakiintumista ei ole odotettavissa-
kaan vielä pitempään aikaan. Porvarillinen yhteiskunta kärsii kuolontuskia ja uusi
järjestelmä on syntymässä.

Sotaorvot Suomessa

Viimeksi ilmestyneessä Suomen "Sosialisen Aikakauskirjan" numerossa on
julkaistu tulokset siitä virallisesta tiedustelusta, joka kesällä 1918 toimitettiin kan-
salaissodan johdosta orvoiksi ja turvatomiksi joutuneiden 15 vuotta nuorempain
lasten luvusta sekä heidän perhe-, omaisuus- ja sivistysoloistaan.

Tilasto valaisee oloja sellaisina kuin ne olivat v:n 1919 alussa. Niiden 15
vuotta nuorempien lasten lukumäärä, joiden isä tai muu huoltaja sodan aikana kaa-
tui, tuli raajarikoksi, katosi, ammuttiin, kuoli vankileirissä tai muuten sai sur-
mansa, oli mainitun viden alussa koko maassa 14,145 jakautuen 5,194 perhee-
seen. Vangittujen lapsia ei tässä ole lukuun otettu. Nämä luvut ovat kuitenkin
ilmeisesti liian pienet. Useat kirkkoherranvirastot ovat nimenomaan ilmoittaneet,
että niiden on ollut mahdoton saada tietoja kaikista sodan vuoksi turvatomiksi
joutuneista. Näin on laita ollut etenkin maan suurimmilla paikkakunnilla, joissa
puheenalaisia lapsia on kaikkein lukuisimmin. Kirkonkirjojen nojalla ei tietoja ole
voitu antaa seurakuntaan kuulumattomista henkilöistä, joita erittäinkin taajaväki-
sissä yhdyskunnissa on runsaasti. Tästä kaikesta johtuu, että turvatomaksi jou-
tuneiden luku useissa seurakunnissa todellisuudessa on paljon suurempi, kuin nyt
esitetyt viralliset luvut. Niinpä Tampereella puheenolevain lasten luku on ilmo-
itettu 383:ksi, mutta köyhäinhoidon johtajan antaman tiedon mukaan heidän luku-
määränsä siellä on yli 500.

Suurin ehdoton määrä turvatomaksi jääneitä lapsia oli seuraavissa seurakun-
nissa: Helsingissä 847, Valkealassa 512, Tampereella 383, Tammelassa 341, Uudel-
lakirkolla Viip. l. 264, Turussa 254, Kotkassa 226, Urjalassa 222, Ulvilassa 216,
Ruovedellä 200 lasta, j.n.e. Jos taas silmällä pidetään, missä puheenalaisia lapsia
oli enin väkilukuun verraten, tulevat paikkakunnat seuraavaan järjestykseen: Ka-
rinainen, Hamina, Mustio, Miehikkälä, Eura, Kiukainen, Mouhijärvi, Längelmäki,
Kiikainen, Ulvila, Humpilla, Suodenniemi, Tottijärvi, Kullaa, Valkeala, Pälkäne,
Hangon maaseurakunta, Kuru, Tammela, Tyrvää, Espoo, Loviisa, Karkku, Säskylä,
Luopioinen, Ruovesi j.n.e.

Edellisessä on jo viitattu siihen, kenen lapsia nuo sotaorpo-poloiset pääasiassa
ovat. Selvempiä viittauksia siinä kohden antaa seuraava taulukko, josta nähdään,
miten turvatomiksi joutuneet perheet ja lapset (vangittujen perheitä ja lapsia lu-
kuunottamatta) jakautuvat eri läänien osalle:

Lääni	Turvatomaksi perheitä	Jääneitä lapsia.
Uudenmaan	1,039	2,839
Turun	1,182	3,284
Hämeen	1,262	3,527
Viipurin	1,163	3,151
Mikkelin	74	200
Kuopion	147	351
Vaasan	184	417
Oulun	143	376

Koko maa 5,194 14,145

Kuten näkyy on sotaorpojen varsinaisena kotimaana neljä eteläistä lääniä s.o. punainen Suomi: Yhdeksän kymmenettäosaa turvattomaksi jääneistä perheistä ja lapsista kuuluu näihin lääneihin. Mitättömät ovat niihin verrattuina Mikkelin, Kuopion, Vaasan ja Oulun läänien luvut. Raskaimman kohtalon alaisena on kaikissa suhteissa ollut Hämeen lääni.

Lähempi tarkistelu vahvistaa sen yleisen havainnon, että sotaorpojen valtava enemmistö on punaisten lapsia. Seuraavaan taulukkoon on merkitty, kuinka paljon sotaorpoja eri lääneissä oli "punaisten", "valkoisten" ja ei kumpiinkaan kuuluvain huoltajain lapsia ("punasilla" tarkoitettu kapinaan osaaottaneita ja sitä kannattaneita sekä tunnetusti sosialidemokraattiseen puolueeseen kuuluneita huoltajia, "valkoisiin" taas luettu sellaiset, jotka eivät ole kuuluneet meidän puolueeseemme):

Lääni	Punaisten huoltajain lapsia	Valkoisten huoltajain lapsia	Ei kumpienkaan huoltajain lapsia
Uudenmaan	2,642	117	81
Turun	3,035	104	140
Hämeen	3,166	161	145
Viipurin	2,757	186	197
Mikkelin	138	50	13
Kuopion	286	64	4
Vaasan	169	242	6
Oulun	301	73	6
Koko maa	12,494	997	592

Punaisten huoltajain jättämät sotaorvot siis tämän laskun mukaan tekevät lähes yhdeksän kymmenettäosaa kaikista sotaorvoista; ja punaisten orpolapsista tuli 11,600, s.o. enemmän kuin yhdeksän kymmenettäosaa neljän eteläisen läänin osalle.

Tarkastakaamme nyt sotaorpojen yhteiskunnallista asemaa. Kun turvattomiksi jääneiden perheiden ja lasten huoltajista enemmistö on kuulunut punaisiin, voi jo siitä päätätä, että kysymyksessä olevista perheistä ja lapsista enemmistö kuuluu samoihin yhteiskuntaluokkiin, mistä kapinalliset saivat pääasiallisimman kannatuksensa. Tiedustelussa havaittiin, että turvattomiksi jääneitten perheitten 5,179 huoltajasta 2,456 kuului maalaistyöväkeen, 968 kaupunki- ja teollisuustyöväkeen, 561 käsityöläisiin, 305 torppareihin, 420 talollisiin ja 469 muihin ammattiluokkiin. Siis lähes puolet huoltajoista oli maalaistyöväkeä ja 4,290 eli yli neljä viidettäosaa kaikista maalais- ja kaupunkilaistyöväkeä, käsityöläisiä ja torppareita. Tilaston julkaisijat arvelevat lukuisan torppariväestön huomattavan vähäisen osanoton kapinaan ja sen pelastumisen kapinan seurauksista johtuneen osittain siitä, ettei sota-ajan elintarvepula rasittanut yhtä ankarasti torppareita kuin palkalla elävää työväestöä, jonka vuoksi torpparit eivät liene olleet yhtä alttiita kumouksellisille opeille kuin palkkatyöläiset. Sitäpaitsi lienee vaikuttanut myöskin se seikka, että kapinan aljettua suuri osa palkkatyöväestä jäi työttömäksi ja jotakin ansiota saadakseen joutui kapinallisten mukaan; tätä syytä torppariväestöllä ei ollut — päinvastoin jokapäiväiset taloustoimet olivat esteenä torpparier. osanotolle kapinaan.

On tyydytyksellä merkittävä, että oikeammat käsitykset kapinan syistä alka-
vat levitä virallisessa maailmassa. Ehkäpä kohta jo tunnustetaan sekin tosiasia,

että sotaorpojen suuri pääjoukko on valkoisen terrorin uhreja. Se on edellisestä jo käynyt selville. Mutta julkaistuissa tilastollisissa tiedoissa siitä on sitovampia-kin todisteita.

Sotaorpojen punaisiin kuuluvista huoltajista näet tilaston mukaan oli ammuttuja 1,418, vankileirissä kuolleita 1,831, kaatuneita 605, kadonneita 440, raajari- koksi tulleita 44, murhattuja 40 ja muuten surmansa saaneita 154.

Kaatuneita siis verraten vähän. Mutta "ammuttuja" kauhean paljon ja "van- kileireissä kuolleita" vielä enemmän. Ainakin $\frac{3}{4}$ punaisiin kuuluneista huolta- jista on menetännyt henkensä valkoisen terrorin kautta, ja suunnilleen yhtä suuri osa punaisten jättämistä sotaorvoista kärsii saman terrorin seurauksia.

Sivumennen sanoen voi sotaorpotilastosta tehdä eräitä yleisempiäkin päätel- miä. Kun tiedetään, että kaikkien vankileireissä kuolleiden punaisten luku on ollut vähintään 7 kertaa suurempi kuin niiden vankileirillä kuolleiden, jotka tun- netusti ovat jättäneet jälkeensä huollettavia, saataisiin samaa mittakaavaa sovel- luttaen ammuttujen punaisten koko lukumääräksi n. 10,000 ja kaikkien surmansa saaneitten punaisten lukumääräksi n. 32,000. Nämä luvut ovat todennäköisesti liian alhaiset.

Mutta älkäämme unohtako sotaorpoja. Heitä koskevassa tiedustelussa on otettu selvää myöskin turvattomaksi jääneiden perheiden äideistä ja havaittu, että 10,365 orpolapsesta, joista tähän kuuluvia tietoja saatiin 8,298:lla oli äiti täydellisesti työkykyinen, 1,733:lla äiti vain osittain työkykyinen ja 334:lla äiti työ- kyvytön. Turvattomiksi jääneiden varallisuusolojakin on tutkittu ja saatu selville, että lähes $\frac{3}{4}$ kaikista turvattomiksi jääneistä perheistä on köyhiä. Punaisiin kuu- luneista huoltajista oli lähes 77 % köyhiä, lähes 23 % toimeentulevia ja $\frac{1}{2}$ % varakkaita — valkoisten huoltajain vastaavat suhdeluvut taas olivat 46 % — 39 % — 14 %.

Lopuksi näkyy tiedustelusta, että enin osa sotaorvoista kuuluu perheisiin, joissa on vähintään 3 lasta. "Tunnettu kansantaloustieteilijä Conrad on lausun- nu, että säännöllisissäkkin oloissa työmies vaimoineen harvoin voi elättää ilman köyhäinhoidon apua enemmän kuin 6 lasta, ja tämän harvannon oli hän tehnyt aikana, jolloin suurten joukkojen toimeentulovaikeudet olivat yleensä pienemmät kuin nykyään. Jos perheenäidin kyky elättää itsensä ja lapsensa olisi puolet siitä, mitä miehen ja vaimon vastaava kyky on yhteensä, voitaisiin mainittua Conradin väitettä silmälläpitäen sanoa, että työläisperheen äiti harvoin ilman köyhäinhoidon apua voi elättää enempää kuin kolme lasta. Kun enin osa kysymyksessä olevista lapsista kuuluu työläisperheisiin ja edelleen, kun heistä enin osa kuuluu perhei- siin, joissa on 3 lasta ja enemmän, voi jo yksistään tämän nojalla päättää, että pu- heenalaisista perheistä hyvin suuri osa kaipaa yhteiskunnan apua."

Sellaiset ovat suurin piirtein tuon synkän tiedustelun tulokset. Vapausota- mitalin "toinen puoli" alkaa näkyä. Numerojen väijäämättömät syytökset nou- sevat taivaaseen saakka.

Kunnallinen vanhuus ja äitiysvakuutus Norjassa

Kristianiassa on vuoden 1919 alusta aikaen ollut voimassa kunnallinen van- huus- ja työkyvyttömyysvakuutus eli oikeammin sanoen — avustus.

Syyskuussa 1918 päätti kaupunginvaltuuston sosialistinen enemmistö toi- meenpanna yleisen vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen vuoden 1919 alusta.

Eläkettä maksetaan jokaiselle 70 vuotta täyttäneelle yksinäiselle henkilölle 720 kruunua ja avioparille 1,200 kr. vuodessa. Jos eläkkeen nauttijalla itsellään on tuloja, niin myönnetään eläkettä suhteellisesti vähemmän. Yksinäinen henkilö, jonka tulot nousevat 1,000 kruunuun tai siitä yli ei enää saa eläkettä. Aviopuolisoilla on tämä tulo raja 1,625 kr. Kuten näkyy, tarkoitus on siis avustaa ainoastaan vähempivaraaisempia. Tämän yleisen eläkkeen lisäksi suunnitellaan parhailaan erikoiseläkettä yksinäisille äideille, joilla on lapsia. Aloitteen tähän on tehnyt Työväenpuolueen Naisyhdistys. Tätä kysymystä kuten yleistäkin eläkeasiaa käsittelemään on asetettu erikoinen komitea, joka äskettäin on saanut ehdotuksensa valmiiksi.

Tämän ehdotuksen mukaan tulisivat eläkkeestä osallisiksi leskivaimot, joilla on lapsia, avioliitosta eronneet tai eroitettut äidit sekä aviottomat äidit. Eläkkeestä osattomiksi ainakin toistaiseksi jäisivät erossa elävät äidit, joiden ero ei ole lallilisesti vahvistettu, sekä työkyvyttömiä miesten vaimot. Nämä viimeksimainitut tulevat kyllä samaan yleistä vanhuuseläkettä. Sekä tämän äitiyseläkkeen että yleisen vanhuuseläkkeen saamisen ehtona on lisäksi, että eläkkeen saaja nauttii kunnassa kotipaikkaoikeutta ja on asunut kunnassa 15 vuotta. Eläke ei ole väivaisavun luontoinen. Siihen ovat oikeutettuja 15 vuotta nuoremmat lapset, samoin lapset, jotka käyvät kansakoulua tai ammattikurssia aina 17 ikävuoteensa saakka. Eläkkeen määrä on ehdotuksen mukaan: äiti ja yksi lapsi 600 kr., äiti ja kaksi lasta 900 kr., äiti ja kolme lasta 1,300 kr. sekä äiti ja 4 lasta tai useampia lapsia 1,760 kr. vuodessa.

Eläkkeen nauttijan omat tulot otetaan eläkkeen maksussa huomioon ainoastaan siinä tapauksessa, jos ne nousevat seuraavia määriä suuremmiksi: 1 lapsen huoltaja 1,000 kr., 2 lapsen — 1,400 kr., 3 lapsen — 1,800 kr., ja 4 lapsen — 2,000 kr. Suurempia tuloja nauttivilta vähennetään osa eläkettä, ei kuitenkaan koko tulon määrällä. Yhden lapsen äiti, jolla on tuloja 2,000 kr., ei enää nauti eläkettä. Useamman lapsen äidillä on tämä tulojen rajasumma vastaavassa määrässä suurempi. Viidettä ja jokaista seuraavaa lasta kohti on pohjaeläke 90 kr. vuodessa.

Äitiyseläkkeestä osalliset saavat säädettyyn ikään tultuaan lisäksi yleisen vanhuuseläkkeen kuitenkin niin vähennettynä, että molemmat eläkkeet yhteensä voivat nousta korkeintaan seuraaviin määriin: äiti ja yksi lapsi 1,200 kr., äiti ja 2 lasta 1,580 kr., äiti ja kolme lasta 2,040 kr., sekä äiti ja neljä lasta 2,400 kr. sekä seuraavilta lapsilta 90 kr:n lisäys lasta kohti.

Tämän komitean ehdotus on kaupungin valtuustossa pääasiassa hyväksytty muuten, paitsi että myöskin erossa elävät äidit on tehty eläkkeestä osallisiksi valtuuston vastaisuudessa säätämien ohjeiden mukaan.

Norjassakaan ei ole yleistä koko maata käsittävää vanhuus- ja äitiysvakuutusta. Kunnallisia vakuutuslaitoksia vaivaa aina se puutteellisuus, että niistä pääsevät osallisiksi ainoastaan määrättyjen kuntien jäsenet ja näistäkin vain ne, jotka ovat asuneet määrätyn ajan — 10 tai 15 vuotta — samassa kunnassa. Tätä epäkohtaa edes osittain poistaakseen ovat Norjan kunnat, joissa tällaiset eläkesäädökset ovat voimassa, ryhtyneet aikaan saamaan yhteistoimintaa keskenään eläkeasioissa. Niinpä ovat Kristianian ja Akerin kunnat sopineet, että sellainen henkilö, jolla jommassakummassa mainitussa kunnassa on kotipaikkaoikeus ja joka toisessa näistä on asunut säädetyt vuodet, pääsee osalliseksi eläkkeistä siinä kunnassa, missä hän tällöin asuu.